A/PNL/795/23.11.2026

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ Nr.7106A/23.11.2026

Către: Doamnei Natalia-Elena Intotero, Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor

De la: Sebastian-Ioan Burduja, Deputat PNL, Circumscripția Electorală Nr. 42 București

Obiectul întrebării: Contribuția de gospodărire a apelor plătită de microhidrocentrale, diferențierea ei pe putere instalată și aplicarea pragurilor de disproporționalitate prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 148/2020 privind debitul ecologic

Stimată Doamnă Ministru,

Am primit sesizări din teren, din zona Răstolița, județul Mureș, și din alte bazine hidrografice, potrivit cărora microhidrocentrale aflate în stare bună de funcționare au fost oprite pentru că nu mai sunt rentabile. Operatorii invocă același motiv. Factura emisă de Administrația Națională „Apele Române" pentru apa folosită depășește venitul obținut din energia electrică vândută. Un producător care plătește resursa mai scump decât își vinde produsul oprește turbina, iar așa pierde România putere instalată dintr-o sursă regenerabilă, autohtonă, cu durată de viață de decenii, într-un an în care importăm energie la preț de vârf.

Prima cauză a acestei situații stă în mecanismul economic scris în anexa nr. 5 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2002, în forma înlocuită prin Legea nr. 155/2026. O centrală cu aparate de măsură montate plătește, potrivit punctului 1.2.3, „1,94 lei/mii mc" pentru apa uzinată. Una care dovedește imposibilitatea tehnică a contorizării plătește, potrivit punctului 1.2.3^1, „39,71 lei" pentru fiecare MWh produs. Ambele puncte se aplică, în termenii anexei, operatorilor „indiferent de puterea instalată". Peste acestea se adaugă contribuția de la litera C, pentru potențialul hidroenergetic asigurat prin barajele din administrarea Apelor Române, și cota fixă de la litera E, datorată lunar sau anual pe tranșe de volum autorizat, indiferent cât produce centrala.

Asimetria se vede cu ochiul liber în aceeași anexă, fiindcă la litera C legiuitorul diferențiază pe putere instalată, cu 3 trepte: 483,29 pentru hidrocentralele sub 4 MW, 617,57 pentru cele între 4 MW și 8 MW și 778,66 pentru cele peste 8 MW. La punctele 1.2.3 și 1.2.3^1, acolo unde se plătește grosul facturii, diferențierea este expres refuzată. Cuvântul „microhidrocentrală" nu apare nicăieri în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2002. O centrală de 0,5 MW și una de 200 MW plătesc, pe MWh, exact la fel, deși una are un operator

cu 10 angajați și un singur punct de producție, iar cealaltă are departament juridic, departament de reglementare și acces la piața de capital.

În vară s-a adăugat peste toate acestea o majorare etapizată, prin art. IV alin. (1) din Legea nr. 155 din 20 iulie 2026 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul apelor, publicată în Monitorul Oficial nr. 592 din 20 iulie 2026 și în vigoare de la 23 iulie 2026. Litera a) prevede indexarea contribuției la MWh pentru producătorii prin hidrocentrale, „indiferent de puterea instalată", cu 7,32 %, iar literele b), c) și d) adaugă majorări de 2,00 % de la 1 ianuarie 2027, de 4,00 % de la 1 ianuarie 2028 și de 3,70 % de la 1 ianuarie 2029, „pentru fiecare categorie de utilizatori de apă, cu excepția contribuției pentru irigații". Legea exceptează o singură categorie, irigațiile. Producția de energie din surse regenerabile nu a primit un tratament similar, iar Parlamentul, din care fac parte, poate corecta acest lucru.

Instrumentul de corecție există deja și nu cere o lege nouă, pentru că art. 81 alin. (1) din Legea apelor nr. 107/1996 prevede că „cuantumul contribuțiilor, plăților, tarifelor și penalităților specifice activității de gospodărire a resurselor de apă se reactualizează periodic prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale în domeniul apelor", iar art. 81 alin. (3^1) litera a) definește contribuția pentru utilizarea resurselor de apă „pe categorii de resurse și utilizatori". Diferențierea este deci permisă de lege, competența propunerii este a ministerului pe care îl conduceți, iar ce lipsește este hotărârea de Guvern.

A doua cauză a pierderii de putere este debitul ecologic, iar aici merită spus de unde vine noțiunea. Directiva 2000/60/CE nu folosește termenul. Noțiunea provine din Ghidul nr. 31 al Comisiei Europene, „Debitul ecologic în implementarea Directivei-cadru Apă", din 2015, un document al Strategiei comune de implementare, fără forță obligatorie, care își definește el însuși noțiunea drept o definiție de lucru adoptată de un grup de lucru. Obiectivul de mediu rămâne obligatoriu: directiva cere starea bună a apelor, iar râurile de munte trebuie protejate. Modul de calcul al debitului este însă alegerea statului membru, iar România a ales o formulă pe care a făcut-o sancționabilă. Preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 78/2017 arată că reglementarea a fost adoptată pentru îndeplinirea cerinței Comisiei privind „problemele sistematice în reglementarea folosințelor de apă, în mod particular legate de microhidrocentrale", în vederea clasării unei proceduri de infringement.

Rezultatul se vede în cifrele de calcul. Anexa nr. 1 la Legea apelor definește la punctul 26 debitul de servitute drept „debitul minim necesar a fi lăsat permanent pe un curs de apă în aval de o lucrare de barare sau de captare a apei, format din debitul ecologic și debitul minim necesar utilizatorilor din aval". Hotărârea Guvernului nr. 148 din 20 februarie 2020 privind aprobarea modului de determinare și de calcul al debitului ecologic, publicată în Monitorul Oficial nr. 156 din 26 februarie 2020, stabilește la art. 11 din anexă coeficienți de calcul cuprinși între 0,25 și 0,35 din debitul mediu lunar multianual pentru tipologiile de munte și de

deal. Între 25 % și 35 % din apa râului rămâne în albie, iar la o centrală de fir de apă, care nu are lac de acumulare și lucrează cu debitul venit pe râu, aceasta este direct resursa exploatabilă.

Statul român și-a fixat singur pragul la care costul devine disproporționat și l-a exprimat chiar în pierdere de producție. Art. 10 alin. (4) din anexa la aceeași hotărâre prevede: „Pentru producătorii de energie electrică prin hidrocentrale, valorile prag privind efectul semnificativ negativ reprezintă pierderea producției de energie cu mai mult de 2%/an la nivelul unei singure hidrocentrale sau cu mai mult de 5%/an pentru amenajarea hidroenergetică în ansamblul ei." Art. 10 alin. (5) adaugă că lucrările pentru care studiile tehnico-economice arată costuri disproporționate „sunt exceptate de la aplicarea prezentei hotărâri, păstrându-se condițiile inițiale de reglementare", iar art. 6 litera e) prevede o exceptare similară pentru corpurile de apă puternic modificate. Supapele sunt scrise în act, iar întrebarea mea este câte au fost deschise.

Presiunea pe operatori nu rămâne teoretică, iar art. 87 punctele 39) și 40) din Legea apelor sancționează contravențional neasigurarea debitelor de servitute, în timp ce art. 88 alin. (1) litera b) stabilește amenda între 35.000 și 40.000 de lei pentru persoanele juridice. Art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2017, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 243/2018, a prevăzut un termen de 4 ani în care titularii autorizațiilor trebuiau să notifice autoritatea privind aplicarea art. 53 alin. (4), „în caz contrar, autorizația de gospodărire a apelor își pierde valabilitatea". Un operator mic ajunge astfel între 2 presiuni, amenda și pierderea autorizației, pe o obligație al cărei cost nu i l-a calculat nimeni.

Legea apelor conține și 3 supape despre a căror folosire nu există date publice. Art. 53 alin. (4) teza finală extinde obligația debitului de servitute la lucrările existente numai „în condițiile unor soluții fezabile din punct de vedere tehnic și dacă realizarea acestora nu implică costuri disproporționate". Art. 2^2 alin. (2) litera a) permite desemnarea unui corp de apă ca puternic modificat atunci când schimbările hidromorfologice necesare pentru starea ecologică bună ar avea efecte negative importante asupra activităților pentru care este stocată apa, între care textul numește expres „producerea de energie". Art. 2^4 permite obiective de mediu mai puțin severe în aceeași ipoteză.

Având în vedere aceste considerente, în temeiul art. 112 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și al art. 198-205 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, cu modificările și completările ulterioare, vă adresez următoarele întrebări:

1. Cât însumează, pentru o microhidrocentrală cu putere instalată de până la 1 MW, obligațiile anuale către Administrația Națională „Apele Române", defalcat pe contribuția de la punctul 1.2.3 sau 1.2.3^1, pe cea de la litera C și pe cota fixă de la litera E din anexa nr. 5 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2002?
2. Din ce considerente anexa nr. 5 diferențiază pe putere instalată la litera C, cu 3 trepte sub 4 MW, între 4 MW și 8 MW și peste 8 MW, iar la punctele 1.2.3 și 1.2.3^1 prevede expres „indiferent de puterea instalată"?

3. Din ce considerente art. IV alin. (1) din Legea nr. 155/2026 exceptează de la majorările etapizate numai contribuția pentru irigații, iar nu și producția de energie electrică din hidrocentrale?
4. Intenționați să promovați hotărârea de Guvern prevăzută la art. 81 alin. (1) din Legea apelor nr. 107/1996 pentru diferențierea contribuției pe praguri de putere instalată, cu un cuantum redus pentru microhidrocentrale, și în ce termen?
5. Volumul de apă tranzitat ca debit de servitute, care nu trece prin turbine și nu produce energie, este inclus sau exclus din volumul facturat, și care este textul legal în baza căruia Administrația Națională „Apele Române" aplică soluția din practică?
6. Câți utilizatori de tip microhidrocentrală au abonament de utilizare sau exploatare a resursei de apă în vigoare, câte abonamente au fost suspendate ori încetate în anii 2025 și 2026 și care este valoarea creanțelor neîncasate de la această categorie?
7. Câte dintre secțiunile barate din România au, la această dată, debitul ecologic stabilit prin autorizație de gospodărire a apelor în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 148/2020, câte studii tehnico-economice de disproporționalitate au fost depuse în temeiul art. 10 din anexa la aceasta și câte lucrări au fost exceptate potrivit art. 10 alin. (5) sau art. 6 litera e)?
8. Care este pierderea de producție rezultată din studiile tehnico-economice depuse, exprimată în procente și în GWh, și în câte cazuri a depășit pragurile de 2 % pe hidrocentrală și 5 % pe amenajare prevăzute la art. 10 alin. (4) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 148/2020?
9. La ce dată a expirat termenul de 4 ani prevăzut la art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2017, câți titulari au notificat autoritatea în acest termen, câte autorizații de gospodărire a apelor și-au pierdut valabilitatea pe acest motiv și câte amenzi au fost aplicate în temeiul art. 88 alin. (1) litera b) din Legea apelor?
10. Câte corpuri de apă au fost desemnate ca puternic modificate în temeiul art. 2^2 alin. (2) litera a) din Legea apelor, pe motivul producerii de energie, și în câte cazuri au fost adoptate obiective de mediu mai puțin severe în temeiul art. 2^4?
11. A evaluat Ministerul aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 148/2020 la 6 ani de la adoptare, inclusiv efectul coeficienților de calcul din art. 11 din anexă și al pragurilor din art. 10 alin. (4) asupra centralelor de fir de apă cu putere mică și asupra stării ecologice a râurilor, și are în vedere o revizuire pe baza acestei evaluări?
12. Ce poziție susține România la nivelul Consiliului și în relația cu Comisia Europeană privind debitul ecologic, dat fiind că noțiunea provine din Ghidul nr. 31 al Comisiei, document fără forță obligatorie, iar cuantumul este lăsat statului membru? Vă rog furnizați orice alte date relevante pentru opinia publică.

Doamnă Ministru, vă adresez aceste întrebări într-un domeniu în care poziția mea este cunoscută și constantă.

Hidroenergia este cea mai ieftină, cea mai curată și cea mai controlabilă sursă pe care o are România, iar fiecare megawatt pierdut acolo se cumpără înapoi din import.

Am încredere în capacitatea dumneavoastră și a echipei Ministerului de a corecta un mecanism care astăzi scoate din funcțiune capacități bune de producție. Merită spus, de asemenea, că producția acestor centrale se datorează și operatorilor care le întrețin și le exploatează cu respectarea autorizațiilor de gospodărire a apelor. Operatorii care încalcă autorizațiile sau lasă albia fără apă trebuie sancționați. Întrebările mele îi privesc pe cei care respectă regulile și plătesc un cost disproporționat.

Demersul meu vine în urma sesizărilor primite de la operatori, de la primari din zonele de munte și de la cetățeni. Sunt conștient că aceste reglementări s-au așezat în timp, pe parcursul mai multor guverne, inclusiv al unora din care am făcut parte, și că nu se schimbă din scurt.

Îmi exprim deplina deschidere de a sprijini din Parlament orice măsură necesară și, pentru a putea ancora discuția în date la zi, vă rog să-mi răspundeți la întrebările de mai sus în scris, în termenul prevăzut de Regulamentul Camerei Deputaților.

Cu deosebit respect,

Sebastian-Ioan BURDUJA

Deputat PNL